

3.2 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz italijanščine v 9. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja iz italijanskega jezika v 9. razredu osnovne šole vsebuje dve besedili. Prvo je odlomek članka z naslovom *Mangiare gli insetti è davvero una buona idea*, objavljenega na spletni strani www.wired.it. Članek se nanaša na prednosti in slabosti uporabe žuželk za prehranjevanje. Drugo besedilo je prirejeni odlomek z naslovom *È la jota a fare la differenza* iz romana Bora (*Burja*) avtoric Anne Marie Mori in Nelide Milani. Odlomek se nanaša na spomine iz otroštva ene od avtoric v povezavi s tipičnimi istrskimi jedmi. Preverjanje vsebuje 21 nalog, od katerih se naloge 1–10 nanašajo na prvo, naloge 11–20 pa na drugo besedilo. Nekatero nalogo so razdeljene na več postavk, namenjenih preverjanju razumevanja prebranega besedila, slogovne/jezikovne/poimenovalne/skladenjske in metajezikovne zmožnosti ter poznavanja in ustrezne rabe besedišča. Vse naloge so sestavljene na podlagi prebranih besedil. Zadnja naloga je tvorba in preverja zmožnost pisanja besedila.

Analiza rezultatov razumevanja prebranega besedila

Na NPZ 2026 je večina učencev uspešno rešila veliko večino nalog, ki so preverjale razumevanje prebranega besedila.

Povprečno tri četrtine učencev je uspešno rešilo naloge, v katerih je bilo treba ločevati med pravilnimi in napačnimi trditvami o besedilu ter ustrezno ločiti in razvrstiti podatke v besedilu (naloge 1, 2 in 3). Učenci so tudi zelo uspešno prepoznali vrsto prvega besedila (naloga 6). Zelo uspešno so prepoznali in naštel vsebine tradicionalne istrske jedi (naloga 11), ustrezno razvrstili tipične jedi različnih krajev (naloga 12) ter korektno prepoznali pripovedovalca drugega besedila (naloga 15).

Približno polovica učencev je uspešno razumela pomen strokovnega izraza (naloga 5), prepoznala jezikovno vrst drugega besedila (naloga 14) in ustrezno prepoznala pomen kompleksnega izraza v literarnem besedilu (naloga 13).

Malo več kot ena tretjina učencev je uspešno razložila vzroke zadržka ljudi do prehranjevanja z žuželkami (naloga 4) in tematiko drugega besedila (naloga 17).

Analiza rezultatov slogovne/jezikovne/poimenovalne/skladenjske in metajezikovne zmožnosti

Naloge, ki so se nanašale na slogovno/jezikovno/poimenovalno/skladenjsko in metajezikovno zmožnost, so bile zahtevnejše.

Približno polovica učencev je ustrezno uporabila odvisni stavek v določenem besedilu (naloga 20), medtem ko je povprečno ena tretjina učencev ustrezno uporabila premi in odvisni govor (naloga 9) ter vezaje (naloga 19). Pri tem je treba omeniti, da navedeni nalogi nista bili lahki niti za učence, ki so dosegli večje število točk.

Analiza rezultatov poznavanja in ustrezne rabe besedišča

Na NPZ 2026 je velika večina učencev pravilno prepoznala pomen nekaterih izrazov v prebranih besedilih (nalogi 7 in 18). Učenci so bili uspešni tudi pri ustrezni rabi vsaj nekaterih besed v določenem besedilu (naloga 8, postavke b, f, g, h in i).

Pisanje besedil

Zmožnost pisanja besedil se je preverjala bodisi pri odgovorih na posamezna odprta vprašanja bodisi pri pisanju osebne izkušnje z najljubšo hrano.

Dobra polovica učencev (49–61 %) je pri oblikovanju odprtega odgovora (utemeljitve, pojasnila) pravilno uporabila pravopisna in skladenjska pravila (naloga 17.B).

Približno tretjina učencev, ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, je pri oblikovanju tvorbnih nalog pravilno uporabila pravopisna in skladenjska pravila (naloga 21, postavki d in f).

Pri tvorbnih nalogi je več kot polovica učencev, ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, sestavila koherentno, kohezivno in navodilom ustrezno besedilo (naloga 21.a). Sestavljena besedila so bila večinoma tudi jasna (naloga 21.b) in podprta z originalnimi refleksijami (naloga 21.c).

Navodila za učitelje

Učiteljem priporočamo, da učencem ponudijo kompleksna besedila, ki zahtevajo zmožnost razumevanja podrobnih informacij in oblikovanja sklepov, ki jih dopušča sobesedilo. Priporočljivo je, da jim predlagajo preoblikovanje besedil (parafraze) s posebnim poudarkom na uporabi prisposodob. Kar zadeva metajezikovne zmožnosti priporočamo utrjevanje stavčne analize in spodbujanje razmišljanja, kar omogoča razvoj deklarativnih kompetenc.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ITALIJANŠČINA**2 Podlaga za preizkus**

Crasnich, S. [et al.]. *Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Italijanščina* [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
<ul style="list-style-type: none"> – (ne)umetnostno besedilo z nalogami za razumevanje in tvorjenje krajše besedilne vrste, – preverjanje književnega znanja, – preverjanje jezikovnega znanja. 	60 minut	Bralno razumevanje: 25 % Pisno sporočanje: 25 % Poznavanje besedišča: 25 % Poznavanje in uporaba jezika: 25 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 30 nalog v obeh delih preizkusa	Naloge objektivnega tipa, pri katerih učenec ¹ : <ul style="list-style-type: none"> – izbere pravilno/neppravilno trditev; – izbere pravilni odgovor med več možnimi odgovori; – odgovori s kratkim odgovorom; – poveže besedno sporočilo z ustreznim nebesednim sporočilom; – iz besedila izlušči informacijo, ki je ali ni dana; – uredi dele besedila v ustrezno zaporedje oziroma jih poveže v smiselno celoto; – smiselno povzema besedilo; – dopolni besedilo z besedami in besednimi zvezami, podnaslovi sliko, ki je vezana na besedilo; – poišče kohezivne zveze v besedilu; – dopolni besedilo z izbrano slovnično strukturo; – poveže dele besednih zvez in uporablja stalne besedne zveze; – izpelje besede; – zapiše sopomenko, protipomenko, podpomenko, nadpomenko; – preoblikuje besedilo glede na komunikacijsko situacijo. Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste, pri kateri učenec: <ul style="list-style-type: none"> – dopolni dvogovorno besedilo, na primer dialog v stripu ali dano besedno izhodišče; – opiše fotografijo/risbo; – odgovori v obliki kratkega besedila, naloge polodprtega tipa; – vodeno povzame besedilo; – preoblikuje besedilo glede na komunikacijsko situacijo; – preoblikuje pripovedovalno, poročevalno ali utemeljevalno besedilo. 	60	v skladu s točkovnikom

¹ Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	35 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

6 Opis preizkusa

Preizkus znanja preverja:

- razumevanje prebranega (ne)umetnostnega besedila,
- zmožnost tvorjenja krajše besedilne vrste,
- zmožnost vrednotenja besedila oziroma odziva na besedilo,
- temeljno poimenovalno, slovnično (besedotvorno in skladijsko), slogovno in pravopisno zmožnost.

IZLOČENE VSEBINE

Vsebine preizkusa se nanašajo na vse jezikovne zmožnosti, ki so jih učenci razvili v obdobju obveznega šolanja. **Nobena vsebina ni izločena**, ker so cilji v učnem načrtu zastavljeni procesno in jih mora učenec obvladati kot celoto.

7 Pripomočki

Učenec lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik.

Struttura e descrizione della prova di Verifica Nazionale delle Competenze nella classe nona

1 Materia: ITALIANO come lingua materna

2 Le prove di verifica hanno rispondenza con gli obiettivi del curricolo formativo

Sergio Crasnich [et al.]. *Programma. Scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana. Lingua italiana* [Versione elettronica]. Lubiana: Ministero per l'Istruzione e lo Sport: Istituto dell'Educazione della RS, 2011.

3 Schema delle prove

Tipi di prove	Tempo	Percentuale nella prova scritta
<ul style="list-style-type: none">– Competenza comunicativa, comprensione della lettura di testi (non letterari e produzione scritta– Competenza letteraria– Competenza metalinguistica: riflessione sulla lingua	60 minuti	Comprensione testuale: 25 % Produzione di testi: 25 % Conoscenza del lessico: 25 % Riflessione sugli usi della lingua: 25 %

4 Tipologia degli esercizi e valutazione

Numero degli esercizi	Obiettivi e tipologie degli esercizi	Punteggio complessivo	Valutazione
Fino a un massimo di 30 esercizi	<p>Verranno proposte all'alunno¹ varie tipologie di esercizi:</p> <ul style="list-style-type: none">– domande di tipo vero o falso;– domande a scelta multipla;– domande a risposta aperta;– collegamento di immagini e testo scritto;– individuazione di informazioni esplicitate e non esplicitate;– esercizi di incastro e individuazione di corrispondenze;– sintesi di testi;– completamento di testi (cloze) e/o inserimento di didascalie a immagini;– individuazione nel testo di riferimenti coesivi;– completamento di frasi e testi con cloze grammaticale;– utilizzo di modi di dire ed espressioni idiomatiche,– derivazione di parole,– individuazione e uso di sinonimi, contrari, iperonimi, iponimi,– parafrasi di un testo. <p>Produzione guidata di un testo scritto, in cui all'alunno possono essere richiesti:</p> <ul style="list-style-type: none">– il completamento di un fumetto o testo con un dialogo;– la descrizione di una fotografia o di un disegno;– la formulazione di testi consistenti in risposte a domande o domande semistrutturate;– la stesura di sintesi guidate;– la stesura di parafrasi di un testo;– la stesura di una composizione creativa, di un testo espositivo o di un testo argomentativo.	60 punti	Il punteggio viene determinato in riferimento al livello tassonomico e alla tipologia di esercizio.

¹ I termini al maschile vanno intesi in senso inclusivo e indipendente dal genere.

5 Criteri di valutazione della verifica

Livello raggiunto	Percentuale nella prova scritta
1. Conoscenza	30 %
2. Comprensione e applicazione	35 %
3. Analisi, sintesi e valutazione	35 %

6 Prova scritta

La prova si pone l'obiettivo di verificare le competenze di:

- lettura e comprensione di testi di tipo diverso,
- produzione e rielaborazione di brevi testi scritti,
- espressione di valutazioni su un testo e individuazione di riferimenti intertestuali,
- riflessione sulla lingua: riconoscimento delle strutture della lingua, arricchimento del lessico e uso corretto delle principali regole ortografiche.

CONTENUTI ESCLUSI

I contenuti della prova presuppongono la padronanza integrale delle abilità linguistiche di base e integrate. Di conseguenza, **non è stato escluso alcuno degli obiettivi e dei contenuti proposti nel programma.**

7 Requisiti

Per la prova scritta l'alunno può usare la penna a sfera (biro) o la penna stilografica.

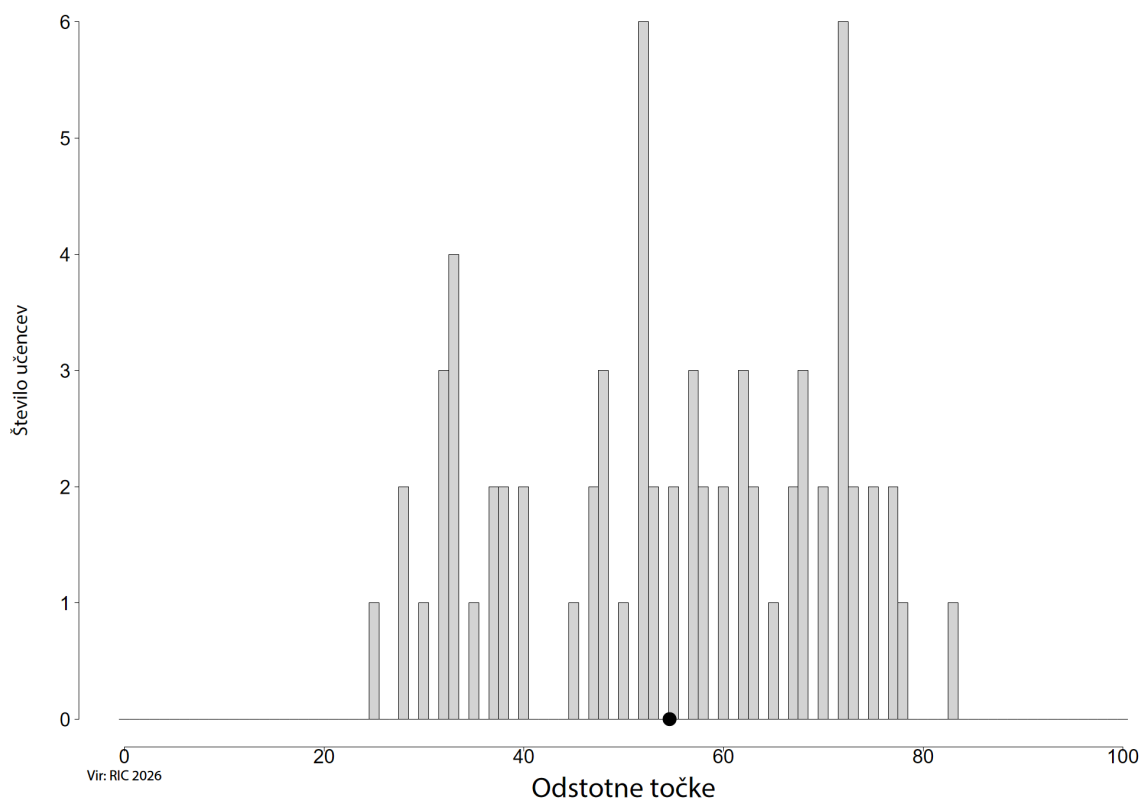
nazaj na [Poročilo](#)

Osnovni statistični podatki (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	69
Število postavk	51
Možne točke	60
Povprečno št. točk	32,77
Povprečno št. odstotnih točk	54,61
Standardni odklon odstotnih točk	15,40
Indeks težavnosti	0,55
Indeks zanesljivosti	0,88

Porazdelitev dosežkov v državi (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

Porazdelitev točk pri predmetu ITALIJANŠČINA (NPZ, 9. razred, 2026, N = 69)

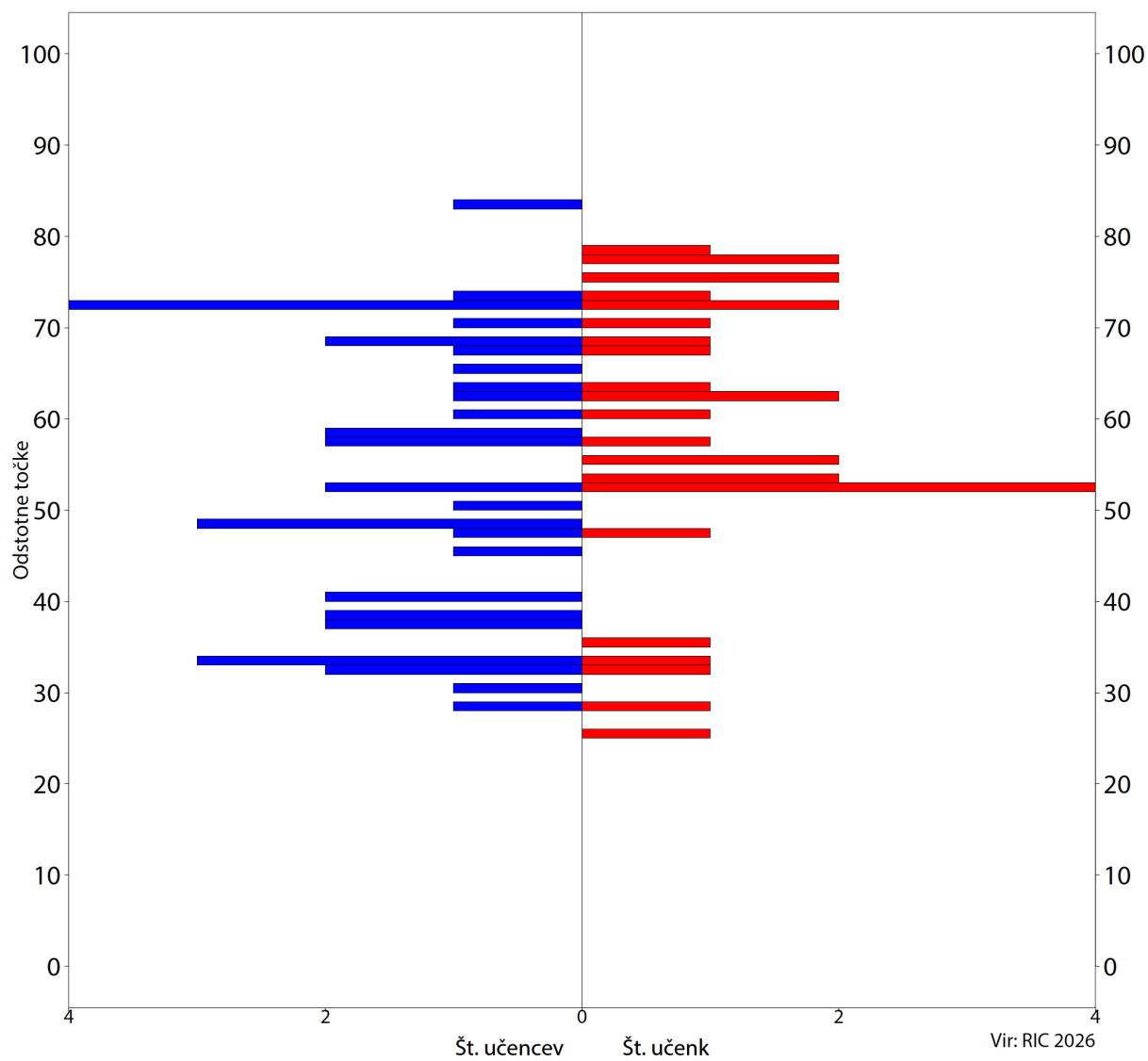

[nazaj na Poročilo](#)

Specifikacijska tabela (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

Naloga	Taksonomska stopnja	Področje preverjanja	Tip naloge	IT	ID
01	II	bralno razumevanje	pravilno/napačno	0,87	0,24
02	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,71	0,32
03.a	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,77	0,39
03.b	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,77	0,47
03.c	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,75	0,52
03.d	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,68	0,53
03.e	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,74	0,45
03.f	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,42	0,16
04	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,35	0,16
05	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,59	0,41
06	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,80	0,35
07.a	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,77	0,35
07.b	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,26	-0,17
08.a	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,36	0,36
08.b	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,68	0,53
08.c	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,59	0,30
08.d	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,29	0,03
08.e	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,41	0,29
08.f	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,61	0,49
08.g	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,75	0,47
08.h	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,83	0,41
08.i	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,68	0,56
09.a	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,42	0,47
09.b	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,33	0,31
09.c	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,07	0,35
09.d	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,10	0,13
10.a	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,30	0,34
10.b	I	metajezikovna zmožnost	izbirni tip	0,35	0,10
11	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,67	-0,02
12.a	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,81	0,32
12.b	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,74	0,19
13	III	bralno razumevanje	izbirni tip	0,43	0,03
14	III	bralno razumevanje	izbirni tip	0,49	0,02
15	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,68	0,07
16	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,42	-0,04
17.A	III	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,22	0,41
17.B	III	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,49	0,40
18.a	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,81	0,09
18.b	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,72	0,15
19.a	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,26	0,34
19.b	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,70	0,60
19.c	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,54	0,12
19.d	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,25	0,33
20.a	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,52	0,45
20.b	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,43	0,46
21.A	II	p. sestavek – upošt. navodil	tvorbna naloga	0,71	0,55
21.B	II	p. sestavek – vseb. ustreznost	tvorbna naloga	0,62	0,59
21.C	III	p. sestavek – izr. last. stališč	tvorbna naloga	0,57	0,52
21.D	II	p. sestavek – jez. pravilnost	tvorbna naloga	0,29	0,57
21.E	II	p. sestavek – besedišče	tvorbna naloga	0,37	0,55
21.F	I	p. sestavek – pravop. in oblika	tvorbna naloga	0,30	0,66

Dosežki po spolu (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

[nazaj na Poročilo](#)

Dosežki po regijah (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	54,61	15,40	69	4
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija				

[nazaj na Poročilo](#)